

Programrapport

Programmets namn: Grundlärare med inriktning mot arbete i förskoleklass och åk 1-3, Skövde	Ladokkod: LAGF320v (Skövde)
Antal högskolepoäng: 240	Årskull 2020
Programansvarig: Johanna Rahm	

Underlag för analys

Underlag som beaktats vid framskrivning av programrapporten är; kursrapporter från programmet, programutvärdering, studentsynpunkter som framförts under programmets genomförande samt inkomna synpunkter från undervisande lärare vid arbetet med programrapporten.

13 av 15 studenter besvarade programutvärderingen (87%). Utvärderingen genomfördes i samband med kursmomentet VFU-uppföljning i matematikkursen CF3M81, december ht 2023. Studenterna var förberedda då de fått information muntligt av programansvarig och via anslagstavlan i Canvas om utvärderingen och dess innehåll. Utvärderingen i Sunet Survey bestod av fem öppna ställda frågor, som gemensamt tagits fram av programutvecklingsgruppen under ht 2022. Utvärderingen var öppen att besvara under cirka två veckor i december.

Analys av:

Studenternas möjlighet till ansvar och delaktighet

Läroutbildningen har ett ansvar för att arbeta aktivt med studentinflytande både för att säkerställa kvaliteten i utbildningen och inför studentens kommande yrkesroll. Hela utbildningen, delar av utbildningen såväl som enskilda kurser ska värderas och utvärderas kontinuerligt och återkopplas till alla aktörer i utbildningen. Alla kurser utvärderas efter avslutad kurs och från och med termin 2 planeras alla kurser i samråd med studenter. Kursrapporterna genom programmet vittnar om en kultur hos kursansvariga och kurslag där studenternas upplevelser och erfarenheter tas tillvara. Det finns en lyhördhet och ett utvecklingsfokus att förbättra kurserna, både vad gäller form och innehåll. Utveckling av kurserna sker i samspel med studenterna.

Resultatet av såväl kurs- som programutvärderingar ska delges både studenter och personal.

Inför varje kursstart har studenterna bjudits in till ett tillfälle för kursplanering, där studenterna går inblick i kommande kurs och där de har möjlighet att ställa frågor kring kursen. Här lyfts föregående kulls kursutvärdering. Det studenterna inte kan påverka vid ett kursplaneringstillfälle är kursplanen

samt lärarresurser. Flera studenter som deltagit vid kursplaneringsmöten uttrycker dem värdefulla, men det finns även studenter som upplever att tillfället inte motsvara förväntningarna;

- *Jag har försökt alltid kunna delta i alla sådana tillfällen. Detta har gett mig en tydligare bild kring kursens innehåll samt vad förväntas av mig vad gäller varje examination.*
- *De första åren var jag väldigt delaktig, men efter flera möten då jag märkte att info-mötena inte gav så mycket, utöver det man kunde läsa sig till slutade jag att gå.*

Studenterna har vid varje kursavslut fått möjlighet att fylla i en kursvärdering. Om kursen är på 15 hp eller mer har studenterna även fått genomföra en mittkursvärdering. Skillnaden mellan kursvärdering och mittkursvärdering är att med hjälp av den senare får studenterna möjlighet att utvärdera och påverka kursen under kursens gång. Detta skiljer sig från kursvärderingen som görs i slutet av kursen, där studenterna endast kan påverka kursen för kommande studenter. Vid programutvärderingen framkommer några studentröster om orsaker till att inte genomföra kursvärderingar, så som att man inte vet om enkäterna är anonyma, det tar för mycket tid och en känsla av att man ändå inte kan påverka;

- *Hade utnyttjat fler möjligheter om de varit anonyma. Info om enkäter är anonyma finns inte.*
- *Jag har gjort några kursvärderingar men inte alla då det känns som att vissa av dem tar lång tid.*
- *Jag har inte genomfört mycket pga inte mycket som förändras ändå. Pratade med en student tidigare år som "klagade" på vissa saker, samma som vi upplevt. När det inte blir några förändringar ser jag inte syftet med att delta i utvärderingar*

Studenter har även möjlighet att engagera sig i programråd, utbildningsutskott och andra övergripande organ där studentkåren har formell representation, för att på så sätt kunna engagera sig och ytterligare påverka utbildningen. I programutvärderingen uttrycker inte någon student att de engagerat sig i studentorganisationer eller liknande. På grund av avsaknad av svar på frågan om studentrepresentation skulle en tänkbar förklaring vara att studenterna inte känner till denna möjlighet. En annan skulle kunna vara att studenterna inte känner behov av ytterligare kanaler att göra sin röst hörd och påverka utbildningen.

- *Jag har inte utnyttjat allt som Skövde Högskola/Borås Högskola har erbjudit då jag inte känt något behov av det för egen del. Däremot har jag försökt att återkoppla på kursutvärderingar och kursinformationsmöten. Jag upplever att jag har fått den information jag har behövt genom Canvas eller genom att ställa frågor till lärare och programansvariga.*

Studiegrupper är något som studenterna ofta delas in i under varje kurs under hela utbildningen, antalet studenter i varje grupp varierar beroende på ämnet och vad avsikten med studiegruppen är. Studiegruppens främsta syfte är att studenten ska få pröva på att arbeta inom former som liknar ett lärararbetslag, samt att få möjlighet att lära tillsammans med andra. Detta stämmer även överens med ett av utbildningens mål, det vill säga att tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning. I en del kurser har studenterna möjlighet att påverka vilka andra studenter de ska arbeta med i studiegruppen, medan de i andra kurser inte har denna möjlighet.

Sambanden mellan programmets kurser samt mellan examensmål, lärandemål undervisningsformer och examinationer

Utbildningen omfattar en utbildningsvetenskaplig kärna om 75 hp och ämnes- och ämnesdidaktiska studier om 165 hp. Av dessa 240 hp ingår verksamhetsförlagd utbildning (VFU) om 30 hp, varav 15 hp är förlagt inom den vetenskapliga kärnan och 15 hp inom de ämnes- och ämnesdidaktiska studierna. Inom studierna i ämne och ämnesdidaktik skriver studenterna även ett tvådelat självständigt arbete (examensarbete) som sammanlagt utgör 30 hp.

I grundlärarutbildningen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3 vid Högskolan i Borås betonas vikten av integreringen mellan ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier samt de estetiska uttrycksformernas betydelse i pedagogisk verksamhet i förskoleklass och grundskola. Alla utbildningar vid Högskolan i Borås har också haft en profil mot hållbar utveckling och informationssökningskompetens. I grundlärarutbildning med inriktning mot förskoleklass och grundskola ingår också utveckling av digital kompetens.

Forskningsanknytning i programmet

För grundlärarexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3 ska studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 30 högskolepoäng eller två sådana arbeten om vardera minst 15 högskolepoäng i ett eller två av de ämnen som studeras inom respektive inriktning.

Programutvärderingen vittnar om att studenterna genom hela utbildningen fått ta del av forskning. De uttrycker att utbildningen vilar på vetenskap. Någon enskild student uttrycker att val av artiklar mer riktat sig till äldre elever och någon annan student upplever att den vetenskapliga förankringen kom in sent i utbildningen.

- *I och med att vi i stora delar av utbildningen har pratat om vetenskapligt grund och beprövad erfarenhet har det funnits med som tankesätt genom utbildningen. Jag känner nu i slutet av utbildningen att jag har en god grund för att planera undervisning därefter.*
- *Genom att knyta an programinnehållet till forskning har vi fått möjligheten att kunna planera undervisning så att den vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet*
- *Tror det varit bra, mycket fokus har legat på detta.*
- *Bra innehåll, oklart vad som är baserat på beprövad erfarenhet.*

Programmets resurser och hur dessa har använts

Programmet består av 18 kurser.

Lärosätet har under programmets gång bytt styrsystem för personalplanering och det finns ingen helhetsbild gällande resurserna som programmet har fått. Det har dock inte gjorts någon omstrukturering gentemot året innan och tilldelning av resurserna bedöms av programansvarig och programutvecklingsgrupp vara omkring samma som för årskullen innan (5360 timmar). Timmarna inkluderar förarbete, examination och dubblering om undervisning bedrivits i grupper, varför den enskilde studentens schemalagda undervisningstid inte kan räknas fram utan att göra sökningar i schemaprogrammet och följa hur många timmars undervisning som en enskild student de facto får ta del av. I programmet har adjunkter, lektorer och professorer undervisat, vilket också kan relateras till vår strävan efter forskningsanknytning. Docenter och professorer har främst undervisat vid programmets senare del, inkl. inom examensarbeten. Studenterna har därutöver haft tillgång till VFU-handledare under VFU-perioderna. Sju av kurserna i programmet har samlästs med andra program.

Programmets användbarhet och förberedelse för ett föränderligt arbetsliv

Studenterna deltar i verksamhetsförlagd utbildning (VFU) varje termin. I termin 6 består VFU enbart av fältdagar. VFU ger studenterna en bild av yrkets komplexitet, något som är viktigt för deras förberedelse inför arbetslivet. Att studenterna uppfattar sina VFU-perioder som en viktig del av sin utbildning märks genom att studenterna deltar aktivt i diskussioner om sina upplevelser och erfarenheter i de efterföljande VFU-uppföljningarna, även de tillfällen som inte består av ett regelrätt examinationstillfälle.

Vad gäller fördelningen av VFU under utbildningen, så uppger de flesta att de vill ha längre VFU-perioder. Många studenter ger uttryck för att arbetsbelastningen under VFU är hög. Vad gäller att vara på samma VFU-plats eller att byta och få möjlighet att se flera olika arbetsplatser, där går åsikterna isär;

- *Det har varit bra att det har varit VFU perioder där vi har fått möjlighet att komma ut till verksamheten att få pröva på att vara verksam lärare. Det jag hade önskat hade varit längre VFU perioder. Vi har haft en längre period på fem veckor och jag hade önskat att vi hade haft några perioder som VFU perioderna hade sammanslagits. Det har också varit väldigt mycket uppgifter på VFU då man som student har känts sig mer stressad över att man ska få med sig innehållet och att det blir uppgifter som "ska klaras av"..*
- *VFU är de moment där jag känt att jag har fått mest kunskap. Jag hade velat ha en hel termin i slutet av min utbildning med VFU. En förutsättning för att få en god VFU-upplevelse med massor av erfarenhet är att man ska få tillfälle att prova flera platser och klasser.*
- *Bra: Att få testa sina lektionsidéer och planeringar på riktigt. Att få se andra verkamma lärare och skaffa förebilder och hämta inspiration. Att få träna på relationsskapande med kollegor och elever. Kan förbättras: VFU perioderna upplevs som korta och intensiva vilket ibland gjort att de känts som ett "nödvändigt ont". För att kunna reflektera över sin undervisning och ha möjlighet att göra formativa bedömningar och ändra i planering osv. hade det varit gynnsamt med längre sammanhängande perioder. Upplever att det varit negativt att byta vfu-plats, särskilt när man kommer så kort tid.*

I syfte att förbereda studenterna att följa med i forskningsutvecklingen och ta till sig nya rön i ett föränderligt arbetsliv, har de under utbildningen haft moment där de fått söka och värdera aktuell forskning.

Vid programutvärdering ställs frågorna "På vilket sätt upplever du att programmets innehåll har gett dig en god grund för att gå ut i yrkeslivet? Vad har varit programmets styrkor gällande denna fråga

och vad kan utvecklas och förbättras?" Överlag bedöms studenterna nöjda med sin utbildning. Flera studenter lyfter att fokus på didaktiska frågor har genomsyrat utbildningen och att blandningen av teori och praktik varit en styrka.

De aspekter som lyfts som utvecklingsbara handlar till stora delar om att bli likvärdigt bedömd under utbildningen och att några kurser kan förbättras vad gäller innehåll och struktur, exempelvis matematik, svenska och multimodalitetskursen i termin 6. Några studenter uttrycker att arbetsbelastningen periodvis varit hög. Vid kursutvärderingarna termin 5, där studenterna läser engelska 15 hp, svenska 7,5 hp och matematik 7,5 hp framkommer att terminen upplevdes rörig och att arbetsbelastningen var hög då kurserna överlappar varandra. Nedan följer några citat från programutvärderingen;

- *Jag känner att utbildningen har gett mig de förutsättningar som krävs för att kunna gå ut i arbetslivet och jobba som lärare. Däremot står man ändå inför utmaningar och känner sig osäker kring hur det blir att jobba, mycket nytt att ta in, men tänker att det är rätt naturligt att känna så i början. Programmets styrkor har varit att teori har blandats med praktik/VFU.*
- *Innehållet har bidragit till ökade ämneskunskaper och möjlighet att utveckla ledarskap och didaktisk förmåga*
- *Jag upplever att programmet som helhet har varit en hyfsad grund för min som blivande lärare. Dock saknar jag en hel del didaktisk variation i matematiken såväl som svenskan*
- *Styrkor-att planera lektioner utifrån de didaktiska frågorna. Ta i beaktning individuella anpassningar, formulera mål, planera och utvärdera lektioner.*
- *Givande var också specialpedagogik och ledarskapskursen. Minst givande för min kunskapsutveckling var kursen om multimodalitet för den var mest bara luddig.*
- *Jag tycker att lärostoffet varit relevant för yrket, dock känns det som att arbetsbördan varierat väldigt i perioder och när det i perioder känns som det varit mycket upplever jag att det jag lärt mig inte hunnit befästas*

En fråga i programutvärdering rör utbildningens undervisningsformer. Studenterna lyfter variationen som något positivt. Praktiska moment, workshops och seminarier lyfts särskilt fram som gynnsamma för lärande;

- *De praktiska undervisningsformerna har gett mer än intensiva teoretiska undervisningsformer.*
- *workshops är bra.*
- *Under VFU:n har jag fått möjlighet att utveckla min yrkesroll. De teoretiska och didaktiska momenten har varit stöd i mitt lärande och ser att seminarier där vi studenter tillsammans har fått diskutera har varit mest givande för mitt lärande*

Vid kursutvärdering termin 4 uttrycker studenterna en önskan om mer specialpedagogik. Vid en omvärldsanalys har vi inte mindre än andra lärosäten. Vi bedömer att studenterna har tillräckligt genom sin utbildning. Specialpedagogik tas upp vid fler kurser, bland annat ämneskurserna i matematik och svenska, utan att det tydligt anges vara specialpedagogik. Programgruppen lyfter vikten av att vi synliggör för studenterna att även dessa moment ingår i specialpedagogik.

Övrigt

Genomströmning;

Termin	Registrerade
1	27
2	14
3	15
4	15
5	17
6	16
7	15
8	15

Inom programgruppen sker en pågående diskussion om hur vi kan arbeta för att få registrerade studenter att stanna kvar inom programmet. Det finns en trend att det största tappet sker under termin 1 och termin 2. I denna programkull skedde tappet från termin 1 till termin 2, därefter har antalet varit i stort sett konstant. Förslag som framkommit hittills är bl.a. att lägga mer fokus på fungerande studiegrupper, vara lyhörda för studenternas önskemål om studiegrupper mellan termin 1 och 2 (hittills har det skapats nya studiegrupper för alla utifrån slumpen), utöka seminarieledare (ev. arbeta 2 och 2), synliggöra vad akademiska studier innebär, uttala vad som förväntas av studenterna, arbeta för en hög närvaro av studenter, arbeta för att studierna upplevs begripliga och att undervisande lärare inom kurser och programmet är samstämmiga. Samstämmighet skapar tydlighet och tillit.

Årets programutvärdering innehåller omnämmande av specifika lärare, både i positiva och negativa ordalag. Studenterna uttryckte mycket om de senaste momenten. Det är önskvärt att få mer kunskap om programmet som helhet och vad studenterna anser har fungerat bra. Det finns en negativ trend bland kommentarerna. Denna negativitet syns inte i de publicerade kursvärderingarna. Programgruppen har diskuterat frågan och önskar att utvärderingar är av mer övergripande karaktär. Programansvarig kommer framöver, vid genomförandet av programutvärderingen, betona att studenterna inte ska namnge specifika lärare, ha ett övergripande fokus på utbildningen som helhet och vikten av att lyfta fram programmets styrkor som man vill se mer av.

Eventuella förslag till förändringar

I denna programrapport ringas några områden in som tänkbara förbättringsområden, så som;

- Fördelning av VFU-veckor, mer sammanhängande perioder?
- Studenternas arbetsbelastning, främst under VFU. Hur använder vi fältdagar? Kan det underlätta att ”flytta” moment från VFU-period till fältdag?
- Innehåll och struktur av de tre kurserna termin 5
- Multimodalitetskursen termin 6, utveckla eller omarbeta? STEM?
- Säkerställa likvärdig bedömning av studenter
- Möjlighet till studentinflytande via råd och andra studentorgan i Skövde